

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Natales Sanctorvm Belgii, & eorundem Chronica Recapitulatio

Molanus, Johannes

Dvaci, 1616

Vndecima Octobris.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9477

lennem Walciodori esse excipiendam, eosque ad nutum prælati alterutro loco habitare debere. Fuerunt autem Metensis diœcesis, sed permutatione ad Leodienses transierunt, & nupera multiplicatione ad Namurcenses. Cæterum Hastenrienses in querimonia sua, quam curiæ Metensi exhibuerunt, præter sanctum Serenum, dicunt apud se quiescere sanctam ac nobilem virginem Ramisuendam. Sed neuter apud eos natalem habet. Visuntur autem peruetusta sepulcra in medio ecclesiæ, quæ ex traditione maiorum, & propria coniectura, horum esse asserunt.

Vndecima Octobris.

1°. De sancto Gummaro, patrono Liræ.

Ex historia vite & translationis, & informatione Lirensium.

Liræ, depositio sancti GUMMARI præclari confessoris: qui inter cætera virtutum suarum insignia, ictu baculi sui fontem de terra produxit: arborem quoque succisam & terræ prostratam, diuino auxilio erexit, ac ita in integrum solidauit, vt nullum signum læsionis in ea apparet: quæ in testimonium tantæ virtutis per annos plurimos incolumis remansit.

Hic confessor gloriosa stirpe exortus est in Renensi prouincia, quæ Brabantia territorio comprehensa, nunc Riensis dicitur, vulgari sermone ac vernaculo, *het landt van Rijen*. In ea natale solum habuit *Emblehem*, qui locus horæ spatio tantum à Lira oppido distat. Erat lenis in sermone, constans in bono opere, humilitate submissus, pietate

pietate profusus, ieiunijs, & vigilijs castigans carnem, eleemosynarum largitor, in aula Pipini regis magnificè acceptus. Habuit Grimuariam uxorem sibi molestissimam, quam patientia & prudentia vincere laborauit. Cùm ad limina Apostolorum tenderet, diuina admonitione intra Netæ ambitum iubetur oratorium construere, vbi vitam in multa sanctitate finiuit. In messe siti deficientibus, baculo terram fodit, & erupit fons largissimæ aquæ, qui adhuc visitur in Emblem. Alijsque multis miraculis claruit in vita, & post mortem. Eius secundarium festum de translatione concurrebat cum natali sanctæ Gertrudis. Quiescit Liræ, quæ est oppidum Brabantia, diocesis Antuerpiensis, vbi collegiatam habet ecclesiam, quæ in historia monasterium nominatur. Ad hoc monasterium venerunt Nordmanni, euersa Malina siue Machlinia, ignemque iniecerunt, sed sanctus Gummarus è cælis suis meritis contra eos pugnans, ignem exstinxit. Interim Fredegerum presbyterum à palma martyrij arcere noluit, quem Nordmanni crudeliter in altari peremerunt, summæ maiestati sacrificium mactantem.

Est autem Liræ nomenclatura recentior, & ab historia scriptore non vilitata, qui locum hunc antiquitus dicit *Niuef-donck* dictum, postmodum à vulgo Ledonem appellatum: ipse villam sancti Gumhari nominat, eamque describit sitam esse intra Netæ ambitum, & per hunc fluium à Taxandria & à Renensi prouincia sequestrari.

Est etiam confessor Dei sanctus Gummarus patronus Enchusianorum in Hollandia, qui quotannis solent multo numero Liram ad memoriam & natalem patroni sui conuenire, eiusque feretrum in supplicatione, quasi iure suo circumferre.

E e 4

Habuit

*Theofridus
abbas Ep-
ternacensis
scribit Ro-
thingi vi-
rum propo-
terem Vial-
librado ad-
huc videnti
dedisse eccle-
siam in An-
tue po ca-
stello sitam
super scal-
dam in pago
Renensi,
cum villis,
appendicijs
& parte 3.
telones etuf-
dem castel-
li, quod nunc
est marca
regni.*

*Ledi dici-
tur, de ge-
sic Franco-
rum lib. 5.
cap. 25.*

Octobris 11.

N A T A L E S

Ex lib. 3.
Ordinis Ci-
stertiensis,
capite 27.

Habuit præterea diui Bernardi sæculum iudicem & dominum Sardinia, qui huius sancti & nomen gerebat, & pietatem sectabatur. Nam quadragenarius regnum filio reliquit, & ipse in Clara valle monasticam & sanctam vitam est amplexus.

2°. De translatione sancti Quirini
Malmundarium.

Ex historijs martyrij & translationis, Malmundarij
manu-scriptis.

Lib. 2. de
re Gallica
perioche 4.

Sanctus Quirinus presbyter & martyr ex Roma in Gallias venit cū beato Dionysio Areopagita: cumque sanctus Dionysius collegas suos per Gallias dispergeret, Nicasius episcopus, sanctus Quirinus presbyter, & Scuuiculus siue Scubilio diaconus, commigrarent ad Rothomagensem metropolim. Traiecta autem Isara venerunt in Vulcastinum agrum, vbi in prædio siue oppido quod Vallis dicitur, S. Quirinus cum stola beati Nicasij præmisso Crucis signo, pestilentem draconem domuit, qui & fontem & aërem vitia-
bat. Sanctus Nicasius autem ad se adductum draconem repetito signo Crucis dirupit, & ad eundem fontem circiter trecentos octodecim in Christi militiam ablutos asseripit. Inde pergentes Monticas demonem in spelunca latitantem adiuratum exploserunt. Post varia autem doctrinae & miraculorum opera Sisinnius publice caesus, iussit capita amputari. Quod factum scribit Robertus Canalis apud Gagneium oppidum. Memorantur autem martyres capita sua tulisse per vadum Ittae, quod in-

quod inde ad memoriam facti, vadum S. Nicasij nominatur. Et Pientia matrona cum Claro presbytero martyres honorificè sepeliuit, & suo prædio ac facultate dotauit.

Cæterum anno octingentesimo octauo cum corpora sanctorum Nicasij, Quirini, & Scuuiculi, metu translata, mediocribus locis tenerentur in vico Condatensium, qui Parisiorum vrbi adiacet, Odulphus Præpositus Malmundariensis, & Hildebaldus episcopus Colonienfis obtinuerunt à Carolo magno & à Parisiorum Præsule, corpus S. Quirini, brachium dexterum beati Nicasij, & reliquias Scuuiculi. Claruit autem martyr in ipsa itinératione, & postea Malmundarij frequenti virtutum operatione De quibus nonnulla exstant ibidem manu-scripta.

3° De beato Brunone episcopo Agrippinæ Coloniae, ^a reformatore Hannonia.

Ex Rogerio, chronicis Hannonia, Sigeberto, & aliunde.

Coloniae in monasterio sanctorum Pantaleonis, Cosmæ & Damiani medicorum Dei depositio beati Brunonis Agrippinæ ecclesiæ archiepiscopi. Qui inter cætera laudabilis vitæ insignia, quæ liber gestorum eius plenius enumerat, etiam locum istum à fundamentis erexit, & rebus quæ ibi Deo seruiantibus sufficerent, abundanter locupletauit. Fuit frater Othonis Imperatoris, puer liberalium literarum studijs imbuedus missus est Traiectum, ad Baldricum venerabilem episcopum. Lotharici regni populum, ca. 4. § 39.

Libro 14.

c. 27. 28. &

29.

Sigebertus

anno 958.

c. 959.

In Henrico
primo.

dum episcopus esset, sic cum fratre gubernauit, ut eum ex inculto & fero, pacatum reddiderit & mansuetum. Explicatius autem istud per capita aliquot exprimitur de Hannonibus in eorum vernaculis Chronicis. Erat tunc miseranda facies monasteriorum, ecclesiarum, & cleri. Nobiles ecclesiastica bona inuaserant, & graui iugo subditos premebant. Nordmanni enim omnia vastauerant; sed ex his archiepiscopus & archidux beatus Bruno multos cum principibus suis baptizari fecit. Raginerius Comes Montensis cognomine Longicollus, regnum inquietabat, sed hunc Valentianis cepit, & irreuocabili exilio damnauit, bonis ad Fiscum publicatis. Quibus sedatis, nobilitatem & clerum Hannoniæ in decentissimum ordinem redegit, & collapsa loca, tam sacra quàm prophana restaurauit. In quibusdam tamen locis nimitum vastatis pro monachis & sanctimonialibus canonicos substituit, ut Montibus, Sonegijs, Condati. Horum enim tunc magna erat, in ecclesia dignitas propter regularem disciplinam, & studium iuuandi plebem. Ita, inquit, Abbas Urspergensis, cum magna religione vsus est officio sacerdotis; & exigente necessitate, iussu regis, functus est virtute magnanimi ducis. Nemo autem super hac re culpabilem eum dicat, cum Samuelem sanctum, & alios plures sacerdotes pariter legamus & iudices.

Quod verò ad Traiectenses attinet, legitur in eorum historijs Brun archiepiscopum & ducem, fratres impedito Hungarico & alijs exteris bellis, inferiores Germaniæ prouincias gnauiter administrasse. Deceuerat autem pater eum ante Radbodum in Traiectensis vrbis sede surrogare, sed in-

sed intellecta desolatione per Danos facta, tradidit eum militiæ. Quem postea Otho Imperator, eius frater, instinctu Baldrici direxit cum non spernenda manu ad restituendam urbem, & liberandum circumvicinas prouincias, antiquatis hostibus, quorum fortuna iam vndique nutabat: qui etiam victoriosè bellum hoc exequitur, constituens ipsum Baldricum in sedem quietam. Meminit huius inter exteros scriptores Luitprandus, Brunonem, inquit pater 7. sanctus, quoniam Nordmanni Traiectensem destruxerunt ecclesiam, ob eiusdem recuperationem voluit militare. *Lib. I. cap.*

Otho autem Imperator interuenientibus dilectissimo suo germano Brunone, & venerabili præceptore suo Baldrico episcopo, multis eam regalibus priuilegijs & donationibus decorauit.

Cæterum reliquum sanctissimæ historiæ à Rogerio eius contemporaneo descriptæ, aliunde requiratur, nos enim hic tantum Belgica commemoramus. Ad quæ istud etiam spectat, quod Tornacensis ecclesia hunc præfulem in sanctorum numerum inscripserit. Id enim testatur proprium illius diœcesis Breuiarium, quod sancti viri historiam nouem lectionibus complectitur, decimo sexto Calendas Augusti. Coloniensis verò ecclesia, canonum hac in parte obseruantior, quia ab Apostolica Sede non est Sanctis ascriptus, natalem eius seu diem depositionis propriè non celebrat, sed annuè omnia Canonorum Coloniensium collegia, ad sanctum Pantaleonem conueniunt, & ad beati viri honorem celebrant sacrificium de æterna Sapientia. Quia tamen memoriam eius alibi coli sciunt, hinc non

*Tomo 3. S. 11.
rij, Otho-
bris 11.*

Octobris 12.

NATALES

non tantum libro obituum, sed & Martyrologio, verbis supra à nobis notatis, apud eos est inscriptus.

a. Agit de eo Arnoldus Wion in ligno vite in adiunctis pag. 907. factus est Episcopus Coloniensis anno 953. ut constat ex Sigeb. & Flodoardi Chronico.

Duodecima die Octobris.

1°. De S. Wilfrido, episcopo Eboracensi.

Ex Beda, historia sanctorum Wilfridi & Osualdi.

IN Anglia, natalis sancti WILFRIDI episcopi & confessoris. Fuit episcopus Eboracensis & totius prouinciæ Nord-Humbrorum, estque Natalibus Belgij inferendus, quòd de eo sic scribat Beda, libro quinto historiæ Anglorum: Wilfridus pulsus episcopatu, Romamq; iturus, & coram Apostolico Papa causam dicturus, ubi nauem conscendit, stante Fauonio pulsus est Frisiam: & honorificè susceptus à Barbaris, ac rege illorum Adgisto, predicabat eis Christum, & multa eorum millia verbo veritatis instruens, à peccatorum suorum sordibus, fonte Saluatoris abluit. Et quod postmodum Willibrordus, reuerendissimus Christi pontifex, in magna deuotione compleuit, ipse primus ibi opus Euangelicum cœpit, hiemem cum noua Dei plebe feliciter exigens. Additur in sancti Wilfridi historia in illa Frisonum conuersione terræ salinitatem in dulcedinem: sterilitatem in fertilitatem, commutatam esse Diem clausit extremum anno septingentesimo nono, sepultus in Riponasterio, quod magnus Wilfridus, ei consanguinitate iunctus fundarat. Loco autem à barbaris magna ex

Capite 5.

In legenda Anglia.

Ibidem in vita Osualdi, & sur. 15. Octobr.